

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς α) Παιδείας, Θρησκευμάτων & Αθλητισμού και β) Εξωτερικών

Θέμα: Δυνατότητα προαιρετικής διδασκαλίας της πομακικής γλώσσας στα σχολεία της Θράκης και επανεξέταση του θεσμικού πλαισίου του Μορφωτικού Πρωτοκόλλου Ελλάδας–Τουρκίας του 1968

Με την υπ' αριθ. 1548/28.11.2025 Ερώτηση του Βουλευτή Αχαΐας της ΝΙΚΗΣ, κ. Σπυρίδωνος Τσιρώνη, τέθηκε προς το Υ.ΠΑΙ.Θ.Α. το ζήτημα της διδασκαλίας της πομακικής γλώσσας στα σχολεία των κοινοτήτων των Πομάκων της Θράκης.

Στην απάντησή της, η κα Υπουργός ΠΑΙ.Θ.Α. επικαλέστηκε το Μορφωτικό Πρωτόκολλο Ελλάδας–Τουρκίας του 1968, αναφέροντας ότι αυτό προβλέπει την παροχή πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στη «μειονοτική γλώσσα» και ότι, κατά την εφαρμογή του, η τουρκική αναγνωρίστηκε ως η γλώσσα στην οποία διδάσκονται τα μαθήματα του μειονοτικού προγράμματος. Ωστόσο, από την απάντηση αυτή δεν προκύπτει εάν το συγκεκριμένο Πρωτόκολλο απαγορεύει και την προαιρετική διδασκαλία της πομακικής γλώσσας ως αυτοτελούς γλωσσικού μαθήματος, παράλληλα με το ισχύον πρόγραμμα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα γονέων και μαθητών.

Το ζήτημα αποκτά ιδιαίτερη σημασία και από το γεγονός ότι δεν τίθεται για πρώτη φορά. Ήδη κατά τη συζήτηση σχετικής επίκαιρης ερώτησης στη Βουλή στις 3 Δεκεμβρίου 2007, ο τότε Υφυπουργός Παιδείας, κ. Σπυρίδων Ταλιαδούρος είχε αναφέρει ότι η εισαγωγή της πομακικής προσέκρουε σε επιστημονικές δυσκολίες σχετικά με τη γραμματική, το συντακτικό και την απόδοσή της και ότι στόχος του Υ.ΠΑΙ.Θ.Α. ήταν η πραγματοποίηση μελετών ώστε να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για τη διδασκαλία της.

Έχουν παρέλθει έκτοτε σχεδόν δύο δεκαετίες. Επομένως, εύλογα προκύπτει το ερώτημα ποιες επιστημονικές και εκπαιδευτικές ενέργειες πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα αυτό, ποια ήταν τα αποτελέσματά τους και εάν οι λόγοι που επικαλούνταν η Πολιτεία το 2007 εξακολουθούν σήμερα να υφίστανται. Παράλληλα, πρέπει να διευκρινιστεί η ουσιώδης διάκριση μεταξύ της γλώσσας στην οποία διδάσκονται τα μαθήματα του μειονοτικού προγράμματος και της δυνατότητας να προσφερθεί η πομακική ως προαιρετικό αυτοτελές μάθημα, χωρίς εξαναγκασμό και με ελεύθερη επιλογή των οικογενειών. Μια τέτοια δυνατότητα θα μπορούσε να εξεταστεί αρχικά ακόμη και πιλοτικά, όπου υπάρχει

πραγματικό ενδιαφέρον, με τη συμμετοχή των ίδιων των κατοίκων των πομακικών κοινοτήτων, πανεπιστημιακών ιδρυμάτων και ειδικών επιστημόνων. Δεδομένων των ανωτέρω,

Ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί

1. Θεωρεί η Κυβέρνηση ότι το Μορφωτικό Πρωτόκολλο του 1968 απαγορεύει νομικά την προαιρετική διδασκαλία της πομακικής γλώσσας ως αυτοτελούς μαθήματος, παράλληλα με το υφιστάμενο πρόγραμμα των μειονοτικών σχολείων; Εάν ναι, σε ποια συγκεκριμένη διάταξη του Πρωτοκόλλου στηρίζεται αυτή η ερμηνεία;

2. Έχει ζητηθεί από τις αρμόδιες νομικές υπηρεσίες των Υπουργείων ΠΑΙ.Θ.Α. και Εξωτερικών ειδική γνωμοδότηση για το αν μπορεί να εισαχθεί προαιρετικό μάθημα πομακικής χωρίς τροποποίηση του Πρωτοκόλλου του 1968;

3. Ποιες επιστημονικές μελέτες για την πομακική γλώσσα, τη γραμματική, το συντακτικό, τη γραφή και τη δυνατότητα διδασκαλίας της πραγματοποιήθηκαν ή χρηματοδοτήθηκαν από το ελληνικό κράτος από το 2007 έως σήμερα; Ποια ήταν τα αποτελέσματά τους;

4. Προτίθεται το Υ.ΠΑΙ.Θ.Α. να συνεργαστεί με το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης ή άλλα ελληνικά πανεπιστημιακά ιδρύματα για τη συγκρότηση επιστημονικής επιτροπής με αντικείμενο τη δημιουργία κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού και προγράμματος διδασκαλίας της πομακικής;

5. Έχει πραγματοποιηθεί κατά τα τελευταία χρόνια επίσημη διαβούλευση με γονείς και κατοίκους των πομακικών κοινοτήτων σχετικά με το αν επιθυμούν τα παιδιά τους να έχουν τη δυνατότητα προαιρετικής εκμάθησης της πομακικής στο σχολείο; Εάν όχι, προτίθεται το Υ.ΠΑΙ.Θ.Α. να προχωρήσει σε σχετική καταγραφή;

6. Προτίθεται το Υ.ΠΑΙ.Θ.Α. να εξετάσει την εφαρμογή πιλοτικού προγράμματος προαιρετικής διδασκαλίας της πομακικής γλώσσας, κατόπιν αιτήματος των γονέων, σε σχολικές μονάδες περιοχών όπου υπάρχει σχετικό ενδιαφέρον;

7. Εφόσον η Κυβέρνηση θεωρεί ότι το Μορφωτικό Πρωτόκολλο του 1968 αποτελεί νομικό εμπόδιο ακόμη και για μια τέτοια προαιρετική διδασκαλία, προτίθεται το Υπουργείο Εξωτερικών να εξετάσει την επικαιροποίηση ή τροποποίηση του συγκεκριμένου πλαισίου, περισσότερο από μισό αιώνα μετά την υπογραφή του;

8. Ποιο είναι, τελικά, το συγκεκριμένο σχέδιο της Κυβέρνησης για τη διατήρηση και εκπαιδευτική υποστήριξη της πομακικής γλώσσας, εφόσον υπάρχει σχετική επιθυμία από τους ίδιους τους πολίτες που τη χρησιμοποιούν;

Ο Ερωτών Βουλευτής